

Μέ απλά λόγια...

Δέν θέλω τίποτε ἄλλο παρά νά μιλήσω ἀπλά, νά μοῦ δοθεῖ ἐτούτη ἡ χάρη.
(Γ. Σεφέρης)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

Συντακτική ομάδα: π. Ἄνθιμος Μαντζουράνης, π. Δημήτριος Χριστοδουλάκης, Θεόδ. Ι. Ρηγιανιώτης

Ἄρ. τεύχ. 1 • Σεπτέμβριος 2009

Μέ τό παρόν τεῦχος ἐγκαινιάζουμε μιὰ καινούργια ἐκδοτική προσπάθειαν εὐρείας κυκλοφορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, πού φιλοδοξεῖ νά συμβάλει στόν πνευματικό καταρτισμό τῶν Χριστιανῶν μας. «Μέ απλά λόγια» καί εὐσύνοπτα κείμενα θά παρουσιάζονται θέματα κοινῶς ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος, πού εὐχόμαστε, μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, νά οἰκοδομοῦν καί νά ἐνισχύουν τοὺς ἀναγνώστες.

Εὐχαριστοῦμε θερμά τή Συντακτική Ὀμάδα γιά τήν προσφοράν της καί ὅσους θά θελήσουν νά συνδράμουν τήν ταπεινήν αὐτήν προσπάθειά μας.

† ὁ Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου ΑΝΘΙΜΟΣ

Γιατί κάνουμε τό σταυρό μας;

Ἐνα ἀπό τά βασικότερα χαρακτηριστικά τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν (καί ὄχι μόνο) εἶναι ὅτι σχηματίζουμε στό σῶμα μας, μέ τό δεξιό μας χέρι, **τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ**. Γιατί ὅμως τό κά-
νουμε αὐτό, τί συμβολίζει καί πόσο παλιά συνήθεια εἶναι;

ΓΙΑΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ;

Κάνουμε τό σταυρό μας γιά τρεῖς λόγους:

α. Ἔτσι ἀναγνωρίζουμε φανερά ὅτι εἴμαστε μαθητές τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος σταυρώθηκε γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

β. Ὑπενθυμίζουμε στόν ἑαυτό μας ὅτι, ὅπως ὁ Κύριος θυσιάστηκε στό σταυρό, ἔτσι κι ἐμεῖς πρέπει νά θυσιάζουμε τό συμ-

φέρουν μας, τό χρόνο μας ἢ κομμάτια ἀπό τή ζωή μας (μέχρι καί τήν ἴδια τή ζωή μας) γιά τούς συνανθρώπους μας.

γ. Ἡ πείρα τῶν αἰῶνων ἔχει ἀποδείξει ὅτι τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ λειτουργεῖ ὡς ἰσχυρό φυλαχτό, πού προστατεύει τούς ἀνθρώπους ἀπό τίς ἐπιρροές τῶν πνευματικῶν τούς ἐχθρῶν (δαιμόνων), καθῶς καί ἄλλους κινδύνους πού πιθανόν νά τούς ἀπειλοῦν. Αὐτό συμβαίνει, γιατί, κάνοντας τό σταυρό μας, ἐπικαλούμαστε τό σταυρωμένο Θεό μας (τό Θεάνθρωπο Ἰησοῦ) καί ζητᾶμε τή βοήθεια καί τήν προστασία Του.

Τό νά διακηρύξουμε δημόσια ὅτι πιστεύουμε στό Χριστό (ὅπως γίνεται ὅταν κάνουμε τό σταυρό μας) δέν εἶναι σωστό νά γίνεται ἐγωιστικά ἢ ὑποκριτικά, ἀλλά ταπεινά, σεμνά καί μέ ἀγάπη πρὸς τούς συνανθρώπους μας καί συγχώρεση πρὸς τούς ἐχθρούς μας. Σύμφωνα μέ τά λόγια τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰησοῦ, καλό εἶναι νά μὴν ἐπιδεικνύουμε, ἀλλά καί νά μὴν κρύβουμε τήν πίστη μας. Εἶπε: «Ὅποιος μέ ὁμολογήσει μπροστά στους ἀνθρώπους, θά τόν ὁμολογήσω κι ἐγώ μπροστά στόν οὐράνιο Πατέρα μου. Ὅποιος ὅμως μέ ἀρνηθεῖ μπροστά στους ἀνθρώπους, θά τόν ἀρνηθῶ κι ἐγώ μπροστά στόν οὐράνιο Πατέρα μου» (Ματθ. 10, 32-33).

Τά λόγια αὐτά τοῦ Ἰησοῦ φαίνονται «σκληρά», ἀλλά ὁ Κύριος δέν εἶναι σκληρός. Ἀντίθετα, εἶναι ταπεινός καί εἰρηνικός. Τά λέει ὅμως γιά νά μᾶς παρακινήσει νά Τοῦ ἀνοίξουμε τήν καρδιά μας καί νά ἐνωθοῦμε μ' Αὐτόν – σ' αὐτό θά μᾶς βοηθήσει τό νά παραδεχτοῦμε δημόσια τήν πίστη μας.

ΠΩΣ ΚΑΝΟΥΜΕ ΤΟ ΣΤΑΥΡΟ ΜΑΣ;

Αὐτό φυσικά τό ξέρουν καί τά παιδιά. Ἐνώνουμε τά τρία πρῶτα δάχτυλα τοῦ δεξιοῦ μας χεριοῦ καί τά ἀγγίζουμε στό μέτωπό μας, μετά στήν κοιλιά μας καί στή συνέχεια στό δεξιό καί τόν ἀριστερό ὦμο μας. Μέ αὐτό τόν τρόπο σχηματίζουμε τό σχῆμα τοῦ σταυροῦ, πάνω στόν ὁποῖο σταυρώθηκε ὁ Κύριος. Γι' αὐτό, δέν εἶναι σωστό νά κάνουμε ἀπλά μιᾶ ἀόριστη κίνηση (νά «παίζουμε μαντολίνο», ὅπως λέει ὁ λαός). Ἄν «βαριόμαστε» ἢ ντρε-

πόμαστε νά κάνουμε τό σταυρό μας σωστά, κάνουμε ένα βήμα πίσω στή σχέση μας μέ τό Θεό – και τά βήματα αυτά είναι τόσο πολύτιμα!...

Τό σημαντικότερο βέβαια από τά βήματα αυτά μπορούμε νά ποῦμε πώς είναι τό νά ἀγαπάμε και νά συγχωροῦμε τούς ἐχθρούς μας. Ἀρχίζουμε λοιπόν από τά ἀπλά (ὅπως τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ) και μ' αυτά ζητᾶμε βοήθεια από τό Θεό, γιά νά προχωρήσουμε στά δύσκολα.

ΤΙ ΣΥΜΒΟΛΙΖΕΙ ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ;

Κατά τό μεγάλο δάσκαλο τῆς χριστιανικῆς ζωῆς ἅγιο Κοσμᾶ τόν Αἰτωλό (18ος-19ος αἰώνας), ὁ σταυρός περιέχει τούς ἐξῆς συμβολισμούς:

- Ἀγγίζουμε στό μέτωπο: ὁ Χριστός, ὡς Θεός, βρισκόταν στόν οὐρανό.
- Κατεβαίνουμε στήν κοιλιά μας: από τόν οὐρανό, ὁ Κύριος ἔγινε ἄνθρωπος και μπῆκε στή μήτρα τῆς Θεοτόκου (τῆς Παναγίας).
- Ὑψωνόμαστε στούς ὠμούς μας: παρακαλοῦμε τό Θεό νά μᾶς τοποθετήσει «στά δεξιά Του» (στόν παράδεισο) και ὄχι «στ' ἀριστερά» (στήν κόλαση), σύμφωνα μέ τήν περιγραφή τῆς Δευτέρας Παρουσίας, πού κάνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός στό κατά Ματθαῖον εὐαγγέλιο, κεφάλαιο 25.

Τά τρία ἐνωμένα δάχτυλά μας συμβολίζουν τήν Ἁγία Τριάδα, ἐνῶ τά ἄλλα δύο συμβολίζουν ὅτι ὁ Χριστός είναι και Θεός και ἄνθρωπος.

ΚΑΙ ΛΙΓΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ...

Ἀπό τήν ἵδρυση τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ χριστιανοί σέβονται τό σταυρό. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι «ὁ σταυρός τοῦ Χριστοῦ» είναι τό μόνο θέμα, γιά τό ὅποιο θά μπορούσε νά είναι περήφανος, και ὅτι «ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ» φαίνεται ἀνοησία σ' ἐκείνους πού ζοῦν μακριά από τό Θεό, γιά τούς χριστιανούς ὁμως είναι «δύναμις Θεοῦ» (Πρός Γαλάτας, 6, 14, Α' πρὸς Κορινθί-

ους, κεφ. 1). Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ζήτησε νά σταυρωθεῖ μέ τό κεφάλι πρός τά κάτω, θεωρώντας ὅτι δέν εἶναι ἄξιος νά θανατωθεῖ ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἀγαπημένος του δάσκαλος. Τό ἴδιο καί ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας, στήν Πάτρα, ὁ ὁποῖος μάλιστα χαιρέτισε τό σταυρό, πρῖν καρφωθεῖ σ' αὐτόν, καί τόν ὀνόμασε «ἀγιασμένο ἀπό τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ» καί «γεμάτο χαρά».

Στίς *Πράξεις τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέα* (ένα βιβλίο πού γράφτηκε γύρω στό 150-180 μ.Χ.) ἀναφέρεται ἤδη ἡ συνήθεια τῶν χριστιανῶν νά σχηματίζουν τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ κουνώντας τά δάχτυλά τους. Τό ἴδιο ἀναφέρουν κι ἄλλοι χριστιανοί συγγραφεῖς τῶν πρώτων αἰώνων, ὅπως ὁ Τερτυλλιανός, ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρέας, ὁ Ὠριγένης, ὁ Λακτάντιος κ.ἄ. Φαίνεται ὅτι οἱ πρῶτοι χριστιανοί ἔκαναν τό σταυρό τους πάνω στό μέτωπό τους, μέ τό ἕνα δάχτυλο.

Οἱ χριστιανοί κάνουμε τό σταυρό μας ὅταν φεύγουμε γιά κάπου καί ὅταν φτάσουμε, πρῖν κοιμηθοῦμε καί ἀφοῦ ξυπνήσουμε, ὅταν ἀρχίζουμε κι ὅταν τελειώνουμε μιᾶ δουλειά ἢ τό φαγητό μας, ὅταν βάζουμε τό φρεσκοζυμωμένο ψωμί στό φουῦρνο ἢ τό τσουκάλι στή φωτιά, ὅταν εὐλογοῦμε τά παιδιά μας ἢ ἄλλα ἀγαπημένα μας πρόσωπα (σχηματίζουμε σταυρό πρός τό μέρος τους)... Γενικά, ζοῦμε καί πεθαίνουμε κάτω ἀπ' τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ – ὥστε νά κάνουμε μόνο πράγματα πού ἀρέσουν στό Θεό καί νά εἴμαστε πάντοτε μαζί Του.

Βιβλιογραφία (γιά περισσότερα στοιχεῖα)

Ἱερομονάχου Ἐφραίμ, *Τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ*, ἐκδ. Παπαδημητρίου, 2006.
Σωτήριος Δ. Δεσπότης, «Τό Μυστήριον τοῦ Σταυροῦ πρό Χριστοῦ», στή μελέτη *Ἡ Ἁγία Γραφή στόν 21ο αἰώνα*, ἐκδ. ἹΑθως, 2006.